

***La pregària de Txernòbil* de Svetlana Aleksiévitx** 14 febrer 2023

Biografia i obra:

Svetlana Aleksiévitx (1948) va néixer a la ciutat ucraïnesa de Stanislav, llavors a la Unió Soviètica, on el seu pare estava destinat com a militar. De mare ucraïnesa i pare bielorús, va créixer a Bielorússia. El 1972 es va llicenciar en periodisme a la Universitat de Minsk, ciutat on va treballar com a professora i en diferents diaris. A la mateixa ciutat va exercir de corresponsal de la revista literària Neman. Va forjar la seva carrera periodística entrevistant testimonis de la majoria d'esdeveniments dramàtics del país, com la Segona Guerra mundial, la Guerra afganosoviètica, la caiguda de la Unió Soviètica i l'accident de Txernòbil. Perseguida pel règim de Lukaixenko, va abandonar Bielorússia el 2000. La Xarxa Internacional de Ciutats de Refugi va oferir-li asil i durant la dècada següent va viure a París, Göteborg i Berlín. El 2011 va tornar a Minsk. Va rebre el **premi Nobel de Literatura** l'any 2015. Es donà la circumstància que feia un segle que no s'havia premiat un escriptor de no-ficció.

Els seus llibres es consideren una crònica literària de la història emocional de l'era soviètica i postsoviètica. Entre les seves obres, destaquen *Els nois del zinc*, un testimoni en primera persona de la Guerra de l'Afganistan, i *La pregària de Txernòbil*, una història oral molt elogiada sobre la catàstrofe. El seu primer llibre, *La guerra no té rostre de dona* es va publicar el 1985. Es va reeditar repetidament i se'n van vendre més de dos milions de còpies. L'obra es compon de monòlegs de dones que han viscut la Segona Guerra Mundial. Un altre llibre, *Els últims testimonis*, descriu els records personals dels nens durant el temps de guerra. El 1993, va publicar *Encisats per la mort*, un llibre sobre els suïcidis arran de la caiguda de la Unió Soviètica. Moltes persones es van sentir inseparables de la ideologia comunista i no van poder acceptar el nou ordre i la història recentment interpretada. En el llibre *Temps de segona mà. La fi de l'home roig* (2013), parla dels últims vint anys de la història de Rússia i de com el final del règim soviètic ha afectat persones que creien fermament que aquest règim era l'única forma ètica de vida.

Els seus llibres s'han publicat a 19 països. També és autora de guions de documentals i 3 obres de teatre.

PARLEM DE L'OBRA

L'Svetlana Aleksiévitx, a *La pregària de Txernòbil*, defuig d'escriure una novel·la, un assaig o una investigació periodística. D'aquestes ja se n'han escrit moltes altres. Ella, opta per submergir-nos en l'ànima de les persones; i si és possible, en la dels humiliats i ofesos en els que han patit i suportat, en carn pròpia i damunt de les seves febles i sempre massa carregades espatlles, el pes i el dolor de la història.

Per fer-ho l'autora emprà una tècnica anomenada “novel·la de veus” Una narració en primera persona que té les característiques de la llengua parlada no de la llengua escrita. Amb un llenguatge col·loquial. Un tipus de frase sovint interrompuda, amb repeticions, silencis intercalats, exclamacions... Això fa que cada relat, més que llegir-lo el sentim a cau d'orella Com si l'enterlocutor ens parlés a nosaltres. L'efecte d'intensitat i d'autenticitat esdevé insuperable. *Una manera d'escriure que ja va usar la Mercè Rodoreda.*

Així cada persona (no el personatge), ens diu com ha viscut l'esdeveniment, quines conseqüències ha sofert i com s'enfronta als efectes de la catàstrofe. Hi ha una actitud que recorda—tot i ser Bielorússia o Ucraïna— la Rússia mística, la d'aquells rodamons de Gorki capaços de viure a l'intempèrie i que saben fer front a les desgràcies supremes amb estoïcisme i, fins i tot, amb alegria.

L'estructura dels relats conformen una peça simfònica, modulada amb continues aportacions davant de cada desgràcia assumida, amb un doll d'amor, de tendresa, de compassió, de filosofia... En tot moment, una sàvia humanitat transpira en cadascun dels testimonis. El relat que obre el llibre és el de la muller d'un bomber que va anar en cos de camisa a apagar el foc del reactor i va viure, amb un turment indescriptible, el calvari que va seguir la seva vida fins la mort d'ell i del nadó que ella portava dins. I l'últim text ens presenta l'oficina turística de Kíev i les propostes d'excursions a la ciutat de Txernòbil. La catàstrofe convertida en parc temàtic. Entremig, testimonis contats en primera persona que donen compte des d'angles diferents (policies, liquidadors, viudes, polítics, mestres, científics, camperols, paletes...) de les dimensions ecològiques, econòmiques, demogràfiques, sanitàries de l'accident. Però, sobretot, dels efectes de pèrdua, de desmantellament, d'extermini.

Per cloure, res millor que les mateixes paraules de l'autora: *Txernòbil. És un repte per a tots els éssers vius de la Terra. Tal és la nostra història. I aquest és el tema dels meus llibres, aquest és el meu camí, els meus cercles de l'infern, de persona a persona.»*